

Klaipėdos rajono etninės kultūros centras

(pareiškėjo vardas, pavardė ar juridinio asmens pavadinimas)

Gargždų g. 1, Dvilai, tel. +37067596058, el. p. dovilai@yahoo.com, įm. k. 300077665

(gyvenamosios vietos adresas, telefonas, el. paštas, įm. kodas)

Klaipėdos rajono savivaldybės merui
Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių atminimo įamžinimo komisijai

**PRAŠYMAS DĖL ŽYMIŲ ŽMONIŲ, ISTORINIŲ DATŲ, ĮVYKIŲ ATMINIMO
ĮAMŽINIMO**

2025 m. vasario 26 d.
(data)

Prašau apsvastyti Prašymą ir pateikti išvadas dėl žymių žmonių, istorinių datų, įvykių atminimo įamžinimo (reikiamą pabraukti).

Įamžinimas skirtas (nurodyti asmenį, datą, įvykį ar objektą, kurio atminimą norima įamžinti):

Erikas Mačkus ir Martynas Reisgys.

Išsami informacija apie asmenį, datą, įvykį ar pažymimą objektą, jo reikšmę Klaipėdos rajonui ar Lietuvos istorijai, įamžinimo motyvai, finansavimo šaltiniai:

Įamžinimas, skirtas Erikui Mačkui ir Martynui Reisgiui:

Reisgys Martynas – Mažosios Lietuvos politikos ir visuomenės veikėjas. Klaipėdos krašto sukilimo dalyvis (1923), Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas. Apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino II laipsnio ordinu, Klaipėdos krašto atvadavimo rėmėjo medaliu, Lietuvos nepriklausomybės medaliu, Šaulių žvaigžde. (*Visuotinė lietuvių enciklopedija: <https://www.vle.lt/straipsnis/martynas-reisgys/> [žiūrėta 2024-10-13]*).

Erikas Mačkus – Pirmasis Klaipėdos krašto lietuvis lakūnas, Lietuvos kariuomenės kūrėjas, savanoris. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 10-mečio ir Lietuvos kariuomenės kūrėjo savanorio medaliais. (*Kęstučio Puloko (visuomenės veikėjo, vertėjo ir Mažosios Lietuvos enciklopedijos bendradarbio) straipsnis <http://www.donelaitis.info/index.php?p=si&more=1&sid=665&tid=665> bei Mažosios Lietuvos enciklopedijos prieiga internete <https://www.mle.lt/straipsniai/erikas-mackus> [žiūrėta 2024-10-12]*).

Įamžinimo motyvai:

Erikas Māčkus palaidotas, kaip rašo Kęstutis Pulokas: „Karo lakūnas lt. E. Mačkus iškilmingai palaidotas Kauno miesto kapinių šiaurinėje dalyje, karių evangelikų sektoriuje. Karstas į kapines iš aviacijos dalies vežtas specialiai parengtu katafalku – lėktuvu. Kapą žymėjo tradicinis karo aviatorių kryžius iš dviejų sukryžiuotų propelerių. Senosios Kauno kapinės sunaikintos 1959 m., sovietų okupacijos metais.“ (*Visuotinė lietuvių enciklopedija*: <https://www.vle.lt/straipsnis/karmelitu-kapines/> [žiūrėta 2024-10-13]). Taigi, Eriko Mačkaus kapas 1959 m. buvo sunaikintas.

Martynas Reisgys, išsekintas alinančio darbo akmens skaldykloje, mirė nukankintas. Mauthauseno koncentracijos stovykloje (Austrija). Taigi, Martynas Reisgys kapo Lietuvos teritorijoje neturi.

Šių žmonių atminimą planuojame įamžinti Kisinių kapinėse. Jose palaidoti E. Mačkaus seneliai, tėvas, brolis su žmona ir dukterėčia. Nors pats M. Reisgys nėra čia palaidotas – jo sodyba tik už kilometro nuo kapinių. Taip pat nederėtų pamiršti, kad Dvilų skyriaus šauliai, vadovaujami M. Reisgio, 1931 m., sukilimo šimtmečio proga, sutvarkė sukilimo vado Antano Gelgaudo kapavietę, apjuosdami ją stulpais ir grandine. Kisinių kapinės gausiai lankomos dėl čia palaidotų žymių žmonių: A. Gelgaudo, J. F. Kelkio. Jos išskirtinės dėl išlikusios gausios metalo kryždirbystės. Pastatydami krikštus-kenotafus, mes praturtintume kapines medine kryždirbyste, taip ne tik įamžintume dar dviejų žmonių atminimą, bet objektas taptų dar patrauklesnis istorija besidomintiems lankytojams.

Krikštų ir kenotafų finansavimo šaltiniai:

Informuojame, kad krikštų gamybą finansavo **SBA Group**, ir jie jau yra pagaminti. Tuo tarpu kenotafų įrengimą finansuos ir įgyvendins Klaipėdos rajono savivaldybės **Dvilų seniūnija**.

Įamžinimo būdas, numatoma vieta, įrašo tekstas (paminkle, lentoje, akmenyje ir kt.).

Planuojama Eriką Mačką ir Martyną Reisgį įamžinti įrengiant kenotafus su ažuoliniais krikštais Kisinių kapinėse neužlaidotame plote. Kenotafas – (gr. kenotaphion – tuščias kapas), simbolinis antkapinis paminklas, statomas pagerbiant mirusįjį, kurio tikrasis kapas yra kitoje vietoje arba kurio palaidojimo vieta nežinoma. Žinomas nuo seniausių laikų. (*Visuotinė lietuvių enciklopedija*: <https://www.vle.lt/straipsnis/kenotafas/> [žiūrėta 2024-10-13]). Siekiame įrengti kenotafą E. Mačkui šalia giminių (tėvo – M. Mačkaus ir brolio – **Māčkus** Hansas, **Matschus** Anskis) kapų. Martynui Reisgiui siekiame pastatyti kenotafą Kisinių kapinėse, nes Jurgių kaimas, kur gyveno visuomenės veikėjas, yra už 3 kilometrų nuo kapinių. Martyno Reisgio sodyba Jurgių kaime nėra išlikusi. Tačiau Jurgių kaimo gyventojus laidojo būtent Kisinių kapinėse. Taip pat, Kisinių kapinės nuo seno yra lankytina vieta, kur palaidoti nusipelnę kraštui žmonės, todėl manome, kad Martynas Reisgys ir Erikas Mačkus, gyvenę apylinkėse, turėtų būti įamžinti būtent šiose kapinėse (*Mažosios Lietuvos enciklopedijos prieiga internete* <https://www.mle.lt/straipsniai/kisiniu-kapines/> [žiūrėta 2024-10-13]).

Būtų tikslinga, kad kenotafas būtų įrengtas būtent kapinėse, o ne kitoje vietoje, ypač atsižvelgiant į planuojamą įamžinti asmenų biografijas. Taip pat pridėdame ant kenotafų numatomų įrašų tekstus. Krikštų įrašais siekiame įamžinti Martyno Reisgio ir Eriko Mačkaus atminimą bei nesuklaidinti, kad čia šie žmonės palaidoti.

Prašymo priedai:

1. Kenotafų projektas, 10 lapų
2. Numatomi įrašų tekstai, 1 lapai
3. Kultūros paveldo departamento prie kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinio skyriaus pritarimas “Dėl prašymo dėl žymių žmonių arminimo įamžinimo Kisnių kapinių komplekso Kisinių kapinėse (unikalus kodas kultūros vertybių registre 16683)” Nr. S-41, 2 lapai
4. Dvilų seniūnijos prašymo finansuoti kenotafų statymą Kisnių kapinėse pritarimas, 1 lapas

Direktorius

Jonas Tilvikas

(juridinio asmens vadovo (atstovo) pareigų pavadinimas)*

(parašas)

(vardas, pavardė)

* Rašoma, kai pareiškėjas yra juridinis asmuo